

ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ЛІТНІЙ ПЕРІОД

Корнійчук Марина

здобувач вищої освіти бакалаврського рівня

Сіваченко Олена

асистент

Кафедра теорії та методик дошкільної й інклюзивної освіти

Житомирський державний університет

імені Івана Франка, Україна

Анотація. У статті розкрито особливості планування освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти в літній період. Окреслено специфіку організації освітнього процесу в умовах оздоровчого періоду, визначено основні завдання, принципи та напрями літньої роботи з дітьми дошкільного віку. Особливу увагу приділено інтеграції освітніх ліній Базового компонента дошкільної освіти, використанню природного середовища як засобу розвитку дитини, поєднанню навчальної [1], ігрової та оздоровчої діяльності. У статті подано практичні орієнтири щодо планування різних видів діяльності дітей улітку, з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей вихованців.

Ключові слова: заклад дошкільної освіти, літній період, освітня діяльність, планування, оздоровча робота, інтеграція освітніх ліній.

Abstract. The article reveals the peculiarities of planning educational activities in preschool education institutions during the summer period. The specifics of organizing the educational process under health-improving conditions are outlined, the main tasks, principles, and directions of summer work with preschool children are determined. Special attention is paid to the integration of educational lines of the Basic Component of Preschool Education, the use of the natural environment as a means of child development, and the combination of educational, play, and health activities. Practical guidelines for planning various types of children's activities in summer, taking into account age and individual characteristics, are presented.

Key words: preschool education institution, summer period, educational activities, planning, health improvement, integration of educational lines.

Актуальність теми. Літній період у закладі дошкільної освіти має особливе значення для збереження та зміцнення здоров'я дітей, їхнього всебічного розвитку й емоційного благополуччя. Саме в цей час створюються сприятливі умови для активної рухової діяльності, загартування, пізнання довкілля та формування позитивного ставлення до природи. Водночас освітній процес улітку потребує ретельно продуманого планування, яке враховує специфіку оздоровчого періоду та зменшення регламентованих занять.

Сучасні нормативні документи, зокрема Базовий компонент дошкільної освіти, орієнтують педагогів на забезпечення цілісного розвитку дитини, гнучке

планування освітньої діяльності та інтеграцію різних освітніх ліній [1]. У літній період ці вимоги набувають особливої актуальності, оскільки педагог має знайти баланс між відпочинком, оздоровленням і розвитком дітей [4].

Метою статті є аналіз особливостей планування освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти в літній період та визначення основних підходів до організації роботи з дітьми в умовах оздоровчого сезону.

Основні завдання літнього періоду в ЗДО. Планування освітньої діяльності влітку спрямоване насамперед на реалізацію оздоровчої функції дошкільної освіти. До основних завдань літнього періоду належать: зміцнення фізичного здоров'я дітей, підвищення рівня рухової активності, формування навичок безпечної поведінки, розвиток пізнавального інтересу до навколишнього світу та забезпечення емоційного комфорту [4;6].

Важливим завданням є також закріплення та практичне застосування знань і вмінь, набутих протягом навчального року. Улітку це здійснюється ненав'язливо, у процесі ігор, спостережень, дослідницької діяльності, праці в природі та повсякденного спілкування. Принципи планування освітньої діяльності в літній період [2;3].

Планування роботи в закладі дошкільної освіти влітку ґрунтується на низці принципів. Принцип пріоритету здоров'язбереження передбачає створення умов для фізичного розвитку та загартування дітей. Принцип інтеграції забезпечує поєднання різних освітніх ліній у межах однієї діяльності. Принцип природовідповідності полягає у використанні природного середовища як основного простору для розвитку та навчання дітей. Не менш важливим є принцип урахування вікових та індивідуальних особливостей дошкільників, який дозволяє адаптувати зміст і форми роботи до потреб конкретної групи [3]. Принцип варіативності забезпечує гнучкість планування та можливість коригування освітньої діяльності залежно від погодних умов і самопочуття дітей.

Особливості змісту освітньої діяльності влітку. У літній період змінюється співвідношення різних видів діяльності дітей. Зменшується кількість регламентованих занять, натомість зростає роль ігрової, рухової, пізнавально-дослідницької та художньо-творчої діяльності. Значна частина освітньої роботи переноситься на свіже повітря[4].

Плануючи зміст освітньої діяльності, педагоги широко використовують тематичний підхід. Теми тижнів або днів пов'язані з природними явищами, сезонними змінами, рослинним і тваринним світом, працею людей улітку. Це сприяє формуванню цілісної картини світу та розвитку пізнавальної активності дітей[2].

Організація рухової та оздоровчої діяльності. Рухова активність є провідною складовою літнього режиму дня. Планування передбачає проведення рухливих ігор, фізкультурних вправ, спортивних розваг, елементів туризму. Значну увагу приділяють загартовувальним процедурам, які проводяться з урахуванням рекомендацій медичних працівників. Оздоровча робота влітку має системний характер і включає не лише фізичні вправи, а й формування у дітей

уявленнь про здоровий спосіб життя, гігієнічні навички та культуру безпечної поведінки[6].

Пізнавальна та дослідницька діяльність у природі. Літній період створює унікальні можливості для організації спостережень і дослідів у природному середовищі. Планування передбачає проведення екскурсій територією закладу, спостережень за рослинами, комахами, погодними явищами. Діти залучаються до елементарної праці в природі, що сприяє вихованню дбайливого ставлення до довкілля.

Дослідницька діяльність має практичний характер і базується на безпосередньому досвіді дітей. Вона сприяє розвитку допитливості, уміння ставити запитання та робити прості висновки.

Роль гри та художньо-творчої діяльності. Гра в літній період залишається провідним видом діяльності дошкільників. Планування передбачає створення умов для вільної сюжетно-рольової гри, ігор з природним матеріалом, водою та піском. Такі ігри сприяють розвитку уяви, комунікативних навичок і соціального досвіду дітей.

Художньо-творча діяльність організовується з використанням природних матеріалів, нетрадиційних технік малювання та аплікації. Це забезпечує розвиток естетичних почуттів і творчих здібностей дошкільників.

Важливою складовою планування освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти в літній період є налагодження ефективної взаємодії з батьками вихованців. Саме влітку, коли змінюється режим дня, збільшується тривалість перебування дітей на свіжому повітрі та зростає роль оздоровчих заходів, співпраця між педагогами й родинами набуває особливого значення[6].

Плануючи роботу на літній період, педагог має передбачити різні форми інформування батьків щодо особливостей організації освітнього процесу, умов загартування, вимог до одягу дітей, дотримання питного режиму та правил безпечної поведінки. Це можуть бути консультації, інформаційні стенди, пам'ятки, онлайн-спілкування або батьківські збори. Така робота сприяє формуванню єдиного підходу до виховання та оздоровлення дітей у закладі дошкільної освіти й удома.

Особливу увагу під час планування слід приділяти залученню батьків до спільних заходів літнього періоду. Свята, спортивні розваги, дні здоров'я, екологічні акції або трудові десанти створюють умови для активної участі родин у житті закладу. Це не лише підвищує мотивацію дітей, а й сприяє зміцненню партнерських відносин між усіма учасниками освітнього процесу.

У літній період доцільно також планувати індивідуальну роботу з батьками з урахуванням стану здоров'я, фізичного розвитку та емоційного самопочуття кожної дитини. Такий підхід дає змогу своєчасно коригувати освітню та оздоровчу діяльність, забезпечувати комфортні умови перебування дітей у закладі дошкільної освіти.

Таким чином, взаємодія з батьками є невід'ємною складовою системи планування освітньої діяльності в літній період. Її цілеспрямована організація сприяє підвищенню ефективності оздоровчої роботи, забезпечує наступність

сімейного та суспільного виховання й створює сприятливі умови для гармонійного розвитку дошкільників.

Взаємодія з батьками як складова планування освітньої діяльності в літній період

Висновки. Планування освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти в літній період має свою специфіку, зумовлену оздоровчою спрямованістю цього етапу. Ефективне планування забезпечує гармонійне поєднання відпочинку, оздоровлення та розвитку дітей, сприяє формуванню позитивного емоційного стану й збереженню фізичного здоров'я. Урахування принципів інтеграції, природовідповідності та варіативності дозволяє зробити освітній процес улітку змістовним, цікавим і результативним.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Київ, 2021.
2. Богуш А. М. Дошкільна педагогіка. Київ : Слово, 2018.
3. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2019.
4. Міністерство освіти і науки України. Лист № 1/6894-22 від 22.06.2022 «Про методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти в літній період».
5. Богуш А. М. Взаємодія закладу дошкільної освіти з родиною. Київ : Слово, 2017.
6. Міністерство освіти і науки України. Лист № 4/1798-23 від 31.05.2023 «Про організацію діяльності закладів дошкільної освіти в літній період в умовах воєнного стану».